

– Klagesystemet forenkles således, at der som udgangspunkt kun kan klages én gang, og visse mindre sager gøres endelige. Hovedreglen er, at klagesagerne afgøres af miljøministeren/pågældende styrelse, mens visse større sager afgøres af et uvilddigt klagenævn.

Ved denne lov samles følgende love i én hovedlov:

- 1) lov om miljøbeskyttelse,
- 2) lov om genanvendelse og begrænsning af affald,
- 3) lov om begrænsning af udledning af svovldioxid og kvælstofoxider fra kraftværker,
- 4) lov om blyindhold m.v. i motorbenzin,
- 5) lov om begrænsning af svovlindholdet i brændsel, og
- 6) lov om bortskaffelse m.v. af olie- og kemikaliefald.

Desuden indeholder forslaget en række bestemmelser om affald, der svarer til og erstatter den skitse til en lov om affald, som indgår i affaldsudvalgets betænkning om den fremtidige regulering af affaldsbortskaffelsen (betænkning fra Miljøstyrelsen nr. 1, 1988).

Sammenskrivningen tilsigter at give et bedre overblik over den samlede regulering på forureningsområdet og at fremhæve, at vægten på miljøbeskyttelsen fremover skal lægges på en forebyggende regulering af hele det kredsløb af materialer og produkter i samfundet, der er grundlaget for forureningen. Der skal anlægges en samlet vurdering af de miljømæssige forhold, såvel i forbindelse med fremstilling af varer, som ved forbrug af varerne og ved den endelige bortskaffelse af disse som affald.

Lovforslaget opretholder i vidt omfang de bemyndigelser for ministeren, som findes i den gældende miljøbeskyttelseslov og de øvrige love, som er skrevet ind i lovforslaget. Sammenskrivningen af flere love fastholder behovet for en rammelov med hjemler til mere specifikke reguleringer inden for lovens formål. Som konsekvens af lovens udvidede anvendelsesområde er der derudover tillagt miljøministeren yderligere bemyndigelser med henblik på at fremme renere teknologi og genanvendelse og begrænse affaldsmængderne.

2. Princippet om renere teknologi

Den gældende miljøbeskyttelseslov bygger i hovedsagen på den tanke, at indsatsen med at forebygge og afværge forurening skal ske ved at stille krav om rensnings- eller afværgeforanstaltninger i forbindelse med de kilder på virksomheder, som udsender forurenende stoffer til luften og vandet. Fokus har således været på mængder og koncentrationer af forurenende stoffer, som kommer ud af henholdsvis spildevandsrøret og skorstenen. Hertil kommer så be-

grænsninger af andre lokale gener i form af lugt og støj for virksomhederne.

For så vidt har en væsentlig del af miljøreguleringen kunnet ses som en udvidelse og modernisering af reguleringen af fast ejendom. Den gældende miljøbeskyttelseslov har da også gennem kortlægnings- og planlægningsbestemmelserne i lovens kapitel 9 knyttet an til lovgivningen om den fysiske planlægning, som indeholder de sammenfattende rammer for placering og anvendelse af fast ejendom. Tilsvarende kan det siges at gælde for de styringsmidler, som er de fremtrædende efter den gældende lov, at de ofte stiltende bygger på den forudsætning at skulle rettes til en vedvarende aktivitet knyttet til en bestemt fast ejendom. Hovedvirkemidlerne: Krav om forudgående tilladelse til eller godkendelse af en vis aktivitet på et nærmere bestemt sted – suppleret med muligheden for gennem påbud at afværge eller begrænse belastningen – er som regel uanvendelige i forbindelse med den forurening, som ikke kan henføres til stationære kilder. Det gælder frem for alt forureningen fra trafikken og fra mobile anlæg, samt forureningen fra produkter og varer, som gennemstrømmer samfundet.

Den gældende lovs forureningsbegreb hænger sammen med denne kilde-orienterede betragtning af miljøbeskyttelsesindsatsen. Således opfattes fast affald eller restprodukter fra en virksomheds produktion ikke som en del af virksomhedens forurening, når disse restprodukter føres bort fra virksomheden til deponering eller forbrænding. Ud fra en teknisk – og miljømæssig – betragtning er dette en vilkårlig og uhensigtsmæssig afgrænsning: Der består nemlig ofte en mulighed for at »flytte« forureningen fra luftforurening til vandforurening ved at vaske røggassen, fra luftforurening til fast affald ved at filtrere røggassen, og fra vandforurening til fast affald ved at deponere slam fra et spildevandsanlæg.

En sådan »flytning« af belastningen fra luft til vand eller jord – eller omvendt – kan ikke anses for at være en miljømæssigt tilfredsstillende løsning på langt sigt. Ganske vist kan man afbøde lokale belastninger ved at flytte forureningen fra en form til en anden, eller fra et sted til et andet. Men på længere sigt og set i et helhedsperspektiv kan sådanne løsninger kun ses som midlertidige nødløsninger. Ud fra Brundtlandkommissionens anbefalinger om en bæredygtig udvikling er det nødvendigt at sætte ind med forebyggende indsatser, som ud fra et helhedsperspektiv søger at begrænse energi- og ressourceanvendelsen mest muligt.

Forureningsbegrebet må bygge på en vurdering af hele det kredsløb, som stoffer, produkter og materialer gennemløber fra udvinding, oparbejdning, behandling, montering, til forbrug og bortskaffelse ved